

[Hanne Reintøft.]

Der er talt så meget om en holdningsændring til Christiania. Lad os understrege, at det ikke er nødvendigt for os: vi har den holding, vi stadig har haft, og som vi også mener kan stå for en længerevarende analyse. Vi har aldrig stemt for en akut nedlægelse af Christiania. Vi synes, det er forkert, og vi synes heller ikke, det er muligt. Lad mig understrege: Christianiløsningen er ikke vores løsning. Som jeg har sagt før, har vi andre og større visioner om samfundets omsorg for dem, der har svært ved at tilpasse sig. Vi vil endog tillade os at have visioner om et samfund, hvor alle kan tilpasse sig, og hvor ikke tusindvis må give op, fordi livet er blevet for svært og for tungt.

Men når man hører al den moralske forargelse herinde, kan man ikke lade være med at føle sig meget ubehageligt til mode. Man snakker om folk, der melder sig ud, som ikke vil arbejde. Vi taler jo aldrig nogen sinde herinde om arbejdslivets utålelige og ofte nedværdigende former. Når vi taler om, at de afviser vores sociale tilbud, kan vi jo ikke gennemtvinge en rimelig debat om, hvor forringede disse sociale tilbud efterhånden er. Vi kan ikke gennemføre en kritisk analyse af, hvorfor de ikke slår til. Når vores ungdom er i vanskeligheder, tager vi deres børnetilskud og beskærer deres uddannelsesmuligheder i stedet for også her at gennemføre en debat om, hvordan vi vil yde dem fornuftig assistance og støtte. Når vi så afvises, når man melder sig ud, så er det eneste, vi kan, at finde på at hyle op om nogle elregninger. Selvfølgelig skal elregninger betales — det skal vi såmænd ikke have nogen diskussion om — men det er jo et fuldstændig perifert problem i forhold til det, at denne storby og hele landet får stadig større grupper mennesker, der simpelt hen ikke kan klare det samfund, vi har skabt for dem. De, der har skabt det, sidder bl. a. også her, vi har i hvert fald herinde et meget stort ansvar for det.

Hvis ikke det var tragisk, ville det for så vidt være ubeskrivelig komisk — og sådan tror jeg også nogle folketingsmedlemmer vil gå over i historien — at man virkelig tror, man kan løse et samfunds sygdomssymptomer ved at stå herinde og vedtage en folketingsbeslutning. Det er jo fuldstændig latterligt, og man kan jo også i disse dage se, at

der faktisk ikke er nogen korrespondance mellem beslutning og det, der virkelig skal ske, fordi det, der skal ske, er faktisk en umulig ting. Så klammer man sig til nogle vedtagelser fra en talerstol, hvor man tror man har en magt, men hvor man, hvis ikke man vil ændre kurs, slet ikke har mulighed for virkelig at gribe ind og gøre noget ved tingene. Kan man ikke klare sig med sin beslutning, truer man med vold. Nogle medlemmer — som hr. Voigt — truer jo oven i købet med meget alvorlig vold. Noget af den truede vold er selvfølgelig officiel vold, men det gør for så vidt ikke summen af den samlede voldelige indsats i samfundet mindre.

Jeg har godt lagt mærke til, at det irriterer disse konfrontationsforkæmpere så utroligt, at mange socialarbejdere og specialister på hver sit felt går ind for Christiania. Jeg har heller ikke den store tillid til det politiske eksperiment; i hele arbejderbevægelsens historie har vi haft så mange af den slags eksperimenter med små lukkede enklaver, der ikke ændrede samfundet. Hvis man vil ændre sit samfund, må man ud og arbejde i det, ud at leve i det, ud at kæmpe i det. Det må man i verdensmålestok i Chile og Vietnam og mange andre steder, og det må vi også her i Danmark. Men jeg forstår godt socialarbejderne og eksperterne, og man bliver nødt til at lytte til dem, for de ved nemlig, som jeg og andre herinde også ved, at der ikke er andre reelle alternativer: at vores børneforsorg, at vores kriminalforsorg — hvis man kan bruge så flot et udtryk om det, der foregår dér — har spillet fallit. De ved, vi har sparet os til ødelæggelse i vores narkotikabekæmpelse, at vores psykiatri ikke kan stille noget op, og så klammer man sig i en praktisk hverdag til, at Christiania dog er et sted, hvor problemerne kan eksistere, om ikke løses. Det er ikke nogen god problemløsning — den er i hvert fald diskutabel — men for dem, der står med de unge mennesker, der ikke kan klare sig i hverdagen, er det en løsning, som de er nødt til at bruge, fordi vi ikke har sørget for andre løsninger.

I vor dagsorden i april 1975 foreslog vi i modsætning til denne konfrontation virkelig pædagogiske, sociale og økonomiske initiativer til løsning af problemerne.

Jeg vil gerne understrege, at trods givne løfter fra Københavns kommune og for-